

**DANSKE
GYMNASIER**

Ny Vestergade 13, st.
1471 København K

Danskegymnasier.dk
mail@danskegymnasier.dk

+45 3318 8260

Børne- og Undervisningsministeriet

S. 1
14. februar 2022

Høring vedr. lovudkast om kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser

Danske Gymnasier har den 21. januar 2022 modtaget høring over forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser (Kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser).

Lovudkastet foreslår rammerne for en ny elevfordelingsmodel og har i forlængelse af lov nr. 2532 af 22. december 2021, der bl.a. udmøntede afskaffelsen af ventelister, en begrænsning af muligheden for institutionsskift og etableringen af et tilskudsloft for elever på private gymnasier, til formål at udmønte de resterende dele af den politiske aftale af 10. juni 2021 om Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser.

Danske Gymnasier tager helt overordnet positivt imod, at der etableres en ny, fælles model for elevfordeling og kapacitetsstyring gældende for både de almen- og erhvervs-gymnasiale ungdomsuddannelser med det formål fortsat at sikre en geografisk bred dækning af gymnasiale ungdomsuddannelser samt opnå en mere balanceret elevsammensætning på tværs af landets gymnasier.

Foreningen mener dog, at den endelige model indeholder nogle alvorlige uhensigtsmæssigheder, og at den på en række punkter i unødigt grad sætter hensynet til systemet over hensynet til borgeren, i dette tilfælde den enkelte elev. Foreningen konstaterer også, at lovforslaget lægger op til at give den til enhver tid siddende børne- og undervisningsminister omfattende beføjelser, hvad angår beslutninger

Danske Gymnasier
D +45 3318 8260
mail@danskegymnasier.dk

om både større og mindre ændringer af elevfordelingsmodellen. Det gælder eksempelvis de foreslåede §§ 8, stk. 8, 11 e, stk. 2-3 og 11 h, stk. 5 samt lovforslagets § 5, stk. 3. Det er foreningens holdning, at forligskredsen i vid udtrækning bør inddrages i disse beslutninger.

Blandt de alvorlige uhensigtsmæssigheder finder Danske Gymnasier, at det alene er lodtrækning, der afgør, hvilke ansøgere der får en plads inden for de enkelte indkomstkategorier på overansøgte gymnasier i fordelingszoner. Foreningen finder det uretfærdigt, at elever tæt på et gymnasium kan tabe en lodtrækning og dermed risikerer at blive fordelt til et gymnasium op mod 60 minutters transporttid væk. Dette risikerer at øge frafaldet og skaber samtidig uhensigtsmæssige fordelingsmønstre særligt i randområder mellem fordelingszoner og afstandszoner – et hensyn, som forligskredsen jf. elevfordelingsaftalen ønskede at tage. Udfordringen kunne mindskes ved, at elever, der bor eksempelvis 30 minutter fra gymnasiet, får forrang i egen indkomstkategori.

Foreningen finder det også uhensigtsmæssigt, at den nyetablerede minimumskapacitet skal sikres gennem en stram kapacitetsstyring fremfor at begynde fordelingen med at fordele ansøgere til afdelinger, der ikke har opfyldt deres minimumskapacitet, og derefter afvikle den øvrige fordeling. Foreningen er af den overbevisning, at modellens måde at håndtere minimumskapacitet på vil medføre, at langt færre elever end nødvendigt vil få opfyldt deres 1. prioritetsønske. Dette vil blive uddybet i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1-4, der bl.a. vedrører minimumskapacitet.

Endelig er Danske Gymnasier principielt imod at anvende forældreindkomst som fordelingskriterium, fordi kriteriet risikerer at være meget stigmatiserende og desuden forhindrer enhver mulighed for, at unge selv har indflydelse på deres mulighed for at blive optaget på det gymnasium, de ønsker. Foreningen så hellere, at forligskredsen havde truffet en beslutning om at anvende ansøgernes gennemsnit af standpunktskarakterer i dansk og matematik i 9. eller 10. klasse som fordelingskriterium, idet det også har en stærk sammenhæng med herkomst.

På baggrund af ovenstående forslår Danske Gymnasier, at den nye elevfordelingsmodel tilknyttes følgeforskning, så det bliver muligt at følge med i, hvordan modellen påvirker fx unges søgemønstre, gymnasiernes elevgrupper, udbud af studieretninger mv., og om modellen indfrier det politiske mål om at sikre uddannelser i tyndtbefolkede områder og modvirke en skæv elevsammensætning.

Foruden de overordnede betragtninger ønsker Danske Gymnasier at anføre en række bemærkninger til de enkelte dele af lovforslaget:

Bemærkninger til § 1, nr. 1-4: Kapacitetsfastsættelse

Det fremgår af lovforslagets § 1, nr. 1 og 3, at hhv. børne- og undervisningsministeren og regionerne fastsætter de enkelte afdelingers kapacitet for ”hver enkelt gymnasiale uddannelse på den pågældende afdeling”.

Danske Gymnasier forstår ovenstående således, at hver gymnasiale uddannelse på en afdeling vil få tildelt en kapacitet, og jf. de udvidede lovbemærkninger vil kapaciteten blive opgjort i antal elevpladser, og i forbindelse med kapacitetsfastsættelsen vil der blive taget hensyn til muligheden for at danne hele klasser.

Ovenstående rejser følgende opmærksomhedspunkter:

Ved kapacitetsfastsættelsen bør der tages højde for, at der fra ansøgningsfristen og frem mod skolestart vil være elever, der falder fra, fx fordi de vælger at tage et uddannelsesophold i udlandet eller ikke består optagelsesprøven. Det er gymnasiernes erfaring, at dette frafald af elever antalmæssigt ikke stemmer overens med antallet af mulige eftertilmeldere, og det betyder, at hvis der i kapacitetsfastsættelsen ikke tages højde for disse forskydninger i elevgrundlaget, så vil gymnasierne ikke kunne danne hele klasser. Samtidig er der store lokale forskelle, og dermed er det ikke alle gymnasier, der oplever de samme forskydninger. Dette kan der tages højde for ved at fastsætte kapaciteten med en vis teknisk overbooking de steder, hvor lokale forhold tilsiger det.

Derover er hf-uddannelserne udfordret ved et større frafald end de øvrige gymnasiale uddannelser, og mange hf-afdelinger planlægger derfor med en såkaldt teknisk overbooking på ca. 30-34 elever per klasse for at tage højde for frafaldet. Hvis ikke de gjorde det, ville konsekvensen være, at der skulle oprettes flere klasser fra skoleårets start, og at disse klasser ville blive halvtomme, hvilket i det store billede vil være samfundsøkonomisk meget u hensigtsmæssigt.

Der er desuden både VUC-institutioner, gymnasier og hf-kurser, som udbyder særligt tilrettelagt hf, eksempelvis ASF-klasser, treårige hf-klasser eller andre tilbud, der er målrettet elever med forskellige diagnoser. Det gælder for disse tilbud, at de er både fagligt og økonomisk afhængige af, at der også udbydes et ordinært toårigt hf-udbud, og hvis disse uddannelses tilbud også skal være bæredygtige fremover, skal der tages højde for dette i kapacitetsfastsættelsen, således at der fastsættes særskilt kapacitet til disse tilbud.

Endvidere lægger selve lovteksten op til, at kapacitetsfastsættelse sker for hver enkelt gymnasiale uddannelse på den pågældende afdeling, mens det fremgår af de almindelige lovbemærkninger, at ”I den nye elevfordelingsmodel fastsættes kapaciteten på afdelingsniveau, og eleverne bliver fordelt til en afdeling”. Eftersom en afdeling kan have flere gymnasiale udbud, og eleverne formodentlig vil blive fordelt til en gymnasial uddannelse og ikke til en afdeling bredt set, så fremstår lovbemærkningerne ikke helt præcise, og Danske Gymnasier bemærker, at det bør præciseres, at kapaciteten fastsættes *per gymnasiale uddannelse* per afdeling.

S. 4
14. februar 2022

Lovbemærkningerne oplister også en række hensyn, som regionerne skal tage ved fastsættelse af den enkelte afdelings kapacitet. Blandt disse hensyn nævnes en balanceret elevsammensætning. Dette fremgår også af den politiske aftaletekst, dog har Børne- og Undervisningsministeriet i lovbemærkningerne tilføjet ”(...) i forhold til bl.a. forældreindkomst og herkomst.” Danske Gymnasier finder det kritisabelt, at ministeriet tilføjer herkomst som et kriterium, gymnasierne skal måles på, eftersom netop herkomst ikke er et sagligt kriterium at lægge vægt på i sagsbehandlingssammenhæng.

Endelig noterer Danske Gymnasier sig, at større kapacitetstilpasninger i *nedadgående* retning skal ske gradvist, men at lovforslagets § 1, nr. 1 og 3, ikke forholder sig til kapacitetstilpasninger i *opadgående* retning. Foreningen vil opfordre til, at hhv. Børne- og Undervisningsministeriet og herefter regionerne har øje for lokale forhold, såfremt der planlægges større kapacitetstilpasninger i opadgående retning, da det kan være en ressourcetung opgave at løfte på kort sigt.

Minimumskapacitet

Det er foreningens indtryk, at forligskredsen og Børne- og Undervisningsministeriet forestiller sig at sikre minimumskapaciteten på gymnasier i land- og oplandskommuner gennem en stram kapacitetsstyring ala de hidtidige kapacitetslofter i de større byer. I den forbindelse ønsker Danske Gymnasier at understrege, at disse værktøjer ikke har nogen indflydelse på, *hvor* ansøgerne flyttes hen, når de ikke får opfyldt deres 1. prioritet, og at det derfor ikke er en hensigtsmæssig måde at sikre minimumskapaciteterne på. Får en ansøger ikke opfyldt sin 1. prioritet, vil ansøgeren blive forsøgt fordelt til sine øvrige prioriteter, som ikke nødvendigvis er sammenfaldende med de gymnasier, der skal have opfyldt deres minimumskapacitet. På den måde synes det at være tilfældigheder, der afgør, om det er gymnasier, der skal have opfyldt minimumskapacitet, der også bliver fordelt elever til, og det vil udfordre den brede uddannelsesdækning.

Det er Danske Gymnasiers anbefaling, at Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser skal kunne identificere de gymnasiale uddannelser på afdelinger, der skal have opfyldt minimumskapacitet, for derefter at kunne fordele det antal elever til gymnasiet, der svarer til det antal tomme elevpladser op til minimumskapaciteten. Fordelingen bør ske på baggrund af to principper: Ansøgere, der fordeles, er ansøgere 1) med kortest afstand til gymnasiet, som 2) har søgt den uddannelsestype, gymnasiet udbyder, som sin 1. prioritet.

S. 5
14. februar 2022

Det er endvidere foreningens anbefaling, at den elevfordeling, der skal sikre minimumskapaciteterne på de pågældende gymnasiale afdelinger, sker forud for den øvrige elevfordeling. Dette skal sikre, at de ansøgere, der flyttes, er ansøgere, der bor tættest på det gymnasium, der skal have fyldt sin minimumskapacitet. Alternativet vil være, at der flyttes ansøgere, der bor længere væk, og at de får endnu længere transporttid, hvilket vil være uhensigtsmæssigt både for opbakningen til modellen og for den enkelte elevs gennemførelse.

Det fremgår endvidere af § 1 nr. 1 og 3, at hver afdeling skal have en kapacitet på mindst 84 elever svarende til tre 1.g/1.hf-klasser med 28 elever i hver klasse, og at minimumskapaciteten opgøres samlet for de gymnasiale uddannelser på afdelinger med flere gymnasiale uddannelser. Det nævnes som eksempel, at en afdeling med hhx og htx kan få kapacitet svarende til to hhx-klasser og en htx-klasse. Danske Gymnasier forstår dette således, at der også ved fastsættelse af minimumskapaciteten tages højde for, at gymnasierne skal kunne danne hele klasser. Foreningen finder det derfor også uhensigtsmæssigt, at minimumskapaciteten skal opgøres samlet for afdelingen. For det første fordi en minimumskapacitet på 84 elever ikke vil være tilstrækkelig for afdelinger med udbud af alle fire gymnasiale uddannelser, der som minimum skal have tildelt en kapacitet på mindst 112 elever svarende til fire hele klasser. For det andet fordi det vil skabe incitament til ikke at oprette et ekstra gymnasialt udbud, hvis det lokalt efterspørges, idet det vil forringe mulighederne for at få tildelt en tilstrækkelig minimumskapacitet, der understøtter et fagligt bæredygtigt undervisningsmiljø. Opgørelsen af minimumskapacitet risikerer dermed at modvirke, ”at de nuværende udbud i tyndtbefolkede områder i alt overvejende grad opretholdes”, jf. elevfordelingsaftalen.

Danske Gymnasier mener derfor, at minimumskapaciteten bør variere afhængig af, hvor mange gymnasiale uddannelser en afdeling udbyder. For et gymnasium med tre eller flere udbud er det afgørende for kvalitet og faglighed samt et tilstrækkeligt udbud af studieretninger og

valgfag, at afdelingen sikres en minimumskapacitet på mere end tre klasser – altså mere end én klasse per udbud. Selv om de gymnasiale uddannelser har samme formålsparagraf, så er der stor forskel på uddannelsernes profiler og indhold, og derfor må minimumskapaciteten, hvis den skal have den ønskede effekt, have blik for antallet af forskellige gymnasiale uddannelser på en afdeling.

S. 6
14. februar 2022

Bemærkninger til § 1, nr. 5: Flytte kapacitet fra en institution til en anden (§ 8 b)

Med lovforslagets § 1, nr. 5 foreslås det, at børne- og undervisningsministeren kan beslutte at flytte dele af kapaciteten til et eksisterende uddannelsesudbud fra en institution til en anden. Beslutningen skal træffes inden ansøgningsfristen, og hensynet er at understøtte en balanceret elevsammensætning.

Danske Gymnasier er enig i, at en balanceret elevsammensætning skal understøttes, men ser væsentlige problematikker ved at flytte dele af kapaciteten til et eksisterende uddannelsesudbud.

Tidsfristen

Det foreslås, at beslutningen om flytning af kapacitet skal ske inden fristen for at søge om optagelse. Danske Gymnasier finder det positivt, at beslutningen således ikke vil påvirke elever, der allerede har søgt en institution eller uddannelse. Men det er samtidig afgørende, at en beslutning om flytning af kapacitet sker i så god tid, at både den modtagende og den afgivende institution har rimelig tid til at kunne indrette sig på ændringen. Det bør efter Danske Gymnasiers opfattelse ske med mindst ét års varsel, dvs. senest inden ansøgningsfristen året før det skoleår, hvor kapacitetsflytningen skal ske.

Ved vurderingen af længden på tidsfristen er det afgørende, at der tages højde for, hvilken betydning flytningen vil få for personalet på de to institutioner. Der kan blive brug for både flere og færre lærerkræfter, administrativt personale mm. Der skal således tages højde for, om der er personale, der skal opsiges, flyttes (virksomhedsoverdrages), om der skal rekrutteres nyt personale, eller om der er behov for efteruddannelse af eksisterende personale. Under alle omstændigheder vil der skulle tages stilling til, hvilke personalemæssige konsekvenser en flytning har, og der vil i den sammenhæng skulle tages tidsmæssig højde for opsigelsesvarsler, sikring af arbejdsmiljøet, inddragelse af samarbejdsudvalg og tillidsrepræsentanter, rekrutteringsforløb, tid til efteruddannelse med mere.

Den modtagende og den afgivende institution skal også have tid til at kunne sikre et sikkert og godt undervisningsmiljø for de elever, der

bliver berørt af flytningen. Samtidig skal der tages højde for, at der er tid til nødvendige tilpasninger af lokaler og udstyr, hvilket også kan have økonomiske følger for de involverede institutioner.

Den foreslåede model for flytning vil efter Danske Gymnasiers opfattelse udfordre kvalitet og faglighed, hvis ikke der er tilstrækkelig tid til at flytte, afskedige og ansætte personale, forberede det rette uddannelsesmiljø til meget forskellige elevtyper og tilpasse de fysiske rammer.

Danske Gymnasier vil derfor kraftigt opfordre til, at der udarbejdes en grundig beskrivelse af processen ved en beslutning om flytning af dele af kapaciteten til et eksisterende uddannelsesudbud, som tager højde for alle tidsmæssige problematikker vedrørende personale, elever og fysisk indretning. Derudover skal Danske Gymnasier opfordre til, at den nødvendige økonomi følger med ved en beslutning om flytning.

Flytning af kapacitet mellem uddannelsesstyper

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at beslutningen om flytning af kapacitet fx kan vedrøre, at der flyttes hf-kapacitet fra en hf-afdeling til en stx-afdeling. Det kan således indebære, at der flyttes hf-kapacitet til en stx-afdeling, der ikke er godkendt til at udbyde hf.

Danske Gymnasier finder det dog uklart, om uddannelsesstypen fastholdes ved flytning, fx om hf-kapacitet, der flyttes til en stx-afdeling, fortsat skal være hf-kapacitet, eller om den modtagende stx-institution skal forøge sin stx-kapacitet. Foreningen mener, at dette bør gøres tydeligt i en beskrivelse af processen for flytning af kapacitet. Uden klare rammer for, hvordan uddannelsesudbud kan flyttes mellem institutioner, kan det reelt betyde, at stx-kapacitet pludselig øges i et område på grund af flytningen.

Danske Gymnasier finder det også uklart, om den foreslåede § 8 b kun giver mulighed for at flytte kapacitet af en bestemt uddannelsesstype til en anden afdeling, der allerede har udbudsretten til denne uddannelsesstype, eller om bestemmelsen også giver mulighed for at flytte kapacitet til en afdeling, der ikke har udbudsretten til den pågældende uddannelsesstype. Hvis det sidste er tilfældet, så ser foreningen endvidere en u hensigtsmæssig følge af den foreslåede regel om flytning, da den kolliderer med de gældende udbudsregler i institutionslovgivningen, som sættes ud af spil.

En institution skal efter de nuværende regler godkendes til at kunne udbyde de forskellige typer af gymnasial uddannelse, og en godkendelse vil være knyttet til en konkret adresse.

Forud for en godkendelse skal den ansøgende institution indhente udtalelser om det nye udbud fra stedlige interessenter (som minimum fra to naboskoler, der udbyder den uddannelse, der ansøges om). Derudover vil der efter ministeriets praksis være nogle overordnede kriterier, som lægges til grund ved en samlet vurdering af ansøgning om et udbud:

- Sikring af fagligt bæredygtige uddannelsesmiljøer.
- Sikring af et lokalt og/eller regionalt dækkende udbud under hensyn til søgningen (antal af elever i området og afstand til institution med samme udbud).
- Sikring af, at eksisterende rammer og kapacitet så vidt muligt udnyttes (undgå, at der anvendes offentlige ressourcer til at indrette nye faciliteter og opbygge yderligere kapacitet i områder, hvor der er tilstrækkelige rammer).

Udbudsreglerne er i dag endvidere sådan, at institutioner med hhx og htx kan udbyde hf og stx, men institutioner med stx og hf kan ikke udbyde hhx eller htx. Danske Gymnasier ser gerne, at udbudsretten ligestilles, men den foreslåede § 8 b synes at fastholde skævheden, så der uden om de almindelige udbudsregler vil kunne flyttes kapacitet fra almengymnasiale uddannelser til erhvervsrettede uddannelser, men ikke den anden vej rundt.

Danske Gymnasier ser med bekymring på den foreslåede regel om flytning, da den efter Danske Gymnasiers opfattelse vil kunne afspore de beskyttelseshensyn, de nuværende udbudsregler står på. Den vil kunne bidrage til, at udbudsretten kommer længere væk fra at ligestille uddannelsesinstitutionerne. Danske Gymnasier vil derfor kraftigt opfordre til, at de vurderings- og beskyttelseshensyn, der ligger bag de nuværende udbudsregler, på tilsvarende vis videreføres ved beslutninger om flytning af dele kapacitet, samt at den samlede betydnings ved flytning af kapacitet tydeliggøres.

Derudover har Danske Gymnasier bemærket, at der i lovbemærkningerne står, at bestemmelsen om flytning vil kunne "anvendes i en situation, hvor den foreslåede model ikke i tilstrækkelig grad kan understøtte, at der sker et fald i antallet af afdelinger, som har en høj andel af elever i 1.g. eller 1. hf. med ikke-vestlig herkomst. Ved en høj andel af elever med ikke vestlig herkomst forstås en andel af disse elever på omkring 30 pct. på den enkelte afdeling." Danske Gymnasier finder ikke, at herkomst er et sagligt kriterium at lægge vægt på ved fordeling af elever, herunder som argument for at flytte kapacitet. Herkomst har været italesat som et parameter, der ikke må

anvendes, og derfor finder foreningen det uhensigtsmæssigt, at det fremhæves som fordelingskriterium i lovbemærkningerne, og at der lægges op til, at gymnasierne skal måles på herkomst sammensætningen. Det fremgår endvidere, at det foreslåede § 8 b vil ”kunne anvendes til at skabe en balanceret elevsammensætning på andre parametre end herkomst”. Danske Gymnasier mener, at der er behov for en præcisering af, hvilke andre parametre der her henvises til.

S. 9
14. februar 2022

Bemærkninger til § 1, nr. 6: Regionsrådenes indstillingspligt ved nedlæggelse (§ 11, stk. 2)

Med lovforslagets § 1, nr. 6 pålægges regionsrådet en indstillingspligt i forhold til, om en institution, der er underlagt en genopretningsplan efter den foreslåede § 53 a, bør nedlægges. Danske Gymnasier finder det væsentligt, at der tilføjes en forpligtelse for regionsrådet til løbende opfølgning med institutionen efter etablering af en genopretningsplan, og inden en eventuel indstilling vedrørende nedlæggelse gives til ministeriet.

§ 1, nr. 7: Godkendelse af profilgymnasier (§ 11 a)

Danske Gymnasier mener som udgangspunkt ikke, at der bør etableres flere profilgymnasier, men anerkender samtidig, at profilgymnasier i nogle tilfælde kan bidrage til en mere balanceret elevsammensætning og et fortsat bredt uddannelsesudbud. Det er dog helt afgørende, at regionerne holder et skarpt øje med, at profilgymnasier generelt set ikke modvirker de to hensyn med fordelingsmodellen og ender med at skabe yderligere polarisering eller endnu sværere forhold for udkantsgymnasier. Regionerne vil blandt andet kunne sikre dette ved at høre repræsentanterne i de gymnasiale samarbejder i forbindelse med godkendelse af nye profilgymnasier.

Bemærkninger til § 1, nr. 8: Elevfordeling (§ 11 b-1)

Bemærkninger til § 11 b

Det fremgår af den foreslåede § 11 b, stk. 1, at Styrelsen for It og Læring indhenter oplysninger på individniveau om blandt andet CPR og adresse til brug for elevfordeling. I den forbindelse er det uklart, hvordan elevfordelingsmodellen håndterer hhv. ansøgere uden dansk CPR og ansøgere med dansk CPR, men uden dansk adresse, fordi vedkommende er indskrevet på en uddannelse i udlandet på ansøgningstidspunktet.

Danske Gymnasier finder det stærkt problematisk, hvis elevfordelingsmodellen ikke kan håndtere disse ansøgere, og at ansøgerne derfor vil blive kategoriseret som ”ufordelte”. Det vil på uretfærdig vis sætte ansøgerne bagest i fordelingskøen og dernæst åbne en risiko for at omgå modellen, idet der er lagt op til, at regionerne skal

fordele ufordelte ansøgere, men uden at tage hensyn til forældreindkomst. Det er uhensigtsmæssigt, fordi der er gymnasier, der historisk set optager en meget stor gruppe af ansøgere, der har været på et uddannelsesophold i udlandet året forinden, de starter på et gymnasium, og hvis ikke der for denne gruppe tages hensyn til forældreindkomst, så kan det medføre en meget skæv elevsammensætning på de pågældende gymnasier. Dette understreger desuden den negative betydning af, at Børne- og Undervisningsministeriet har truffet beslutning om at afskaffe muligheden for udskudt uddannelsesstart for elever, der har været på uddannelsesophold i udlandet, jf. BEK nr. 105 af 24/01/2022, hvilket Danske Gymnasier har kritiseret.

S. 10
14. februar 2022

Af den foreslåede § 11 b, stk. 3, fremgår det, at de i stk. 1 og 2 nævnte data videregives til regionerne til brug for elevfordeling, jf. § 11 d, stk. 2. Danske Gymnasier ønsker at få oplyst, hvad ”klassebetegnelse” dækker over?

Danske Gymnasier vil ydermere bemærke, at selv om institutionerne ikke varetager elevfordelingen, så har institutionerne et behov for at få modtageoplysningerne, der bestemmes af § 11 b, stk. 1-2, til brug for forberedelse og tilrettelæggelse af det næstkommende skoleår. Det drejer sig fx om oplysninger såsom andelen af 1. prioriteter, andelen af øvrige prioriteter, andelen af henviste elever, ansøgers transporttid m.v. Det gør sig i særdeleshed relevant i forlængelse af den foreslåede § 53 a, der bestemmer, at børne- og undervisningsministeren kan pålægge bestyrelsen for en institution at udarbejde en genopretningsplan, hvis institutionen i tre på hinanden følgende år ikke har opnået en andel af 1. prioritetsansøgere på mindst halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet. Institutionen skal have adgang til data om det samlede antal ansøgere og antal henviste, og ikke alene data for, hvilke elever institutionen skal optage, for at institutionen har fyldestgørende kendskab til eventuelle problemer med at tiltrække ansøgere og på det grundlag kan sætte målrettet ind. Hjemlen til at behandle disse personoplysninger beror på, at behandlingen er nødvendig for, at institutionerne kan varetage deres opgave som offentlig myndighed jf. databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e. Herudover er det også relevant for institutionerne at modtage data om ansøgerne på et aggregeret niveau fra før elevfordelingen for at få indblik i søgemønstre.

Bemærkninger til § 11 e

Danske Gymnasier finder, at der i den nye § 11 e, stk. 2-3, gives relativt vide beføjelser til børne- og undervisningsministeren og opfordrer til, at beslutninger om zoneopdeling, hvornår en zone bliver afstands- eller

fordelingszone, hvornår en zone skifter status, og hvordan forældreindkomst opgøres, træffes i samarbejde med forligskredsen bag elevfordelingsaftalen med henblik på at sikre det bedst mulige og mest stabile grundlag for modellen.

Bemærkninger til § 11 f

I den nye elevfordelingsmodel vil ansøgere på 20 år og derover blive placeret i mellemindkomstkategorien. Foreningen er bekymret for, at placeringen af 20+ årige i mellemindkomstgruppen vil skabe en u hensigtsmæssig socioøkonomisk skævhed i fordelingen af elever i fordelingszoner eller få den konsekvens, at der ikke er tilstrækkelig kapacitet i en hf-afdelings mellemindkomstkategori til at optage ansøgere fra mellemindkomstgruppen, der er under 20 år. Danske Gymnasier opfordrer derfor Børne- og Undervisningsministeriet til at følge udviklingen meget tæt.

Bemærkninger til § 11 h

Den foreslåede § 11 h, stk. 3 bestemmer, at ansøgere kan opnå forrang til at blive optaget på en bestemt afdeling, hvis ansøgerne har angivet afdelingen som deres 1. prioritet. Danske Gymnasier finder det misvisende, at der er tale om forrang til en afdeling, idet en afdeling kan bestå af forskellige gymnasiale uddannelser, og som bestemmelsen er formuleret på nuværende tidspunkt, så vil en ansøger kunne få forrang til optagelse på alle afdelingens uddannelser. Det stiller foreningen sig meget uforstående over for, hvis dette skulle være tilfældet. Bestemmelsen bør derfor ændres til, at ansøgere kan opnå forrang til at blive optaget på en bestemt *gymnasial uddannelse* på en bestemt afdeling, hvis ansøgeren har angivet uddannelsen på afdelingen som 1. prioritet.

Danske Gymnasier tager endvidere til efterretning, at forligskredsen har truffet beslutning om også at give kommunalt godkendte eliteidrætsudøvere forrang til at få plads på en bestemt afdeling (Danske Gymnasier formoder, at der her er tale om en bestemt gymnasial uddannelse, jf. bemærkningerne ovenfor). Foreningen finder det som udgangspunkt u hensigtsmæssigt, fordi der er tale om en meget uklart defineret gruppe. Foreningen hæfter sig dog ved de udvidede lovbemærkninger, der fastslår, at ”Ansøgere, som opfylder kriterierne for at få forrang til at blive optaget på en afdeling i en fordelingszone, vil i elevfordelingsmekanismen uagtet forrangen komme til at indgå i beregningen af elevsammensætningen på afdelingen, jf. den foreslåede § 11 j. Det betyder, at en ansøger, som opfylder kriterierne for at få forrang til en bestemt afdeling, til trods herfor vil kunne blive fordelt til en anden afdeling, hvis der ikke er flere ledige pladser i den indkomstkategori, ansøgeren tilhører.” Foreningen finder det absolut

afgørende for at indfri modellens formål om en mere balanceret elevsammensætning, at dette efterkommes for både Team Danmark-elever og kommunalt godkendte eliteidrætsudøvere, således at gymnasier i fordelingszoner, der optager disse elevgrupper, ikke har mulighed for at afvige fra at optage det antal elever, der er plads til inden for de enkelte indkomstgrupper. Hvis eliteidræts elever, som får forrang, uagtet om de er godkendt kommunalt eller af Team Danmark, holdes ude af indtægtskategorierne, vil det få store konsekvenser for nabogymnasierne, der vil få en anden socioøkonomisk sammensætning end gymnasierne med eliteidræts elever. Foreningen finder det endvidere uklart, om forrangen til Team Danmark-elever gælder *alle* elever, der er godkendt af Team Danmark, eller om det kun gælder elever, der søger institutioner, der er uddannelsespartnere ved Team Danmark. Det er et fåtal af institutionerne, der er uddannelsespartnere, og foreningen finder det alt andet lige mest rimeligt, at godkendte Team Danmark-elever stilles lige, og at forrangen ikke afhænger af, om institutionen er uddannelsespartner eller ej.

Danske Gymnasier bakker op om, at der kan træffes beslutning om særlige undtagelser for afvigelse af elevsammensætningen, jf. den foreslåede § 11 h, stk. 5, så længe der er tale om ansøgere med handicap, ansøgere til ASF-klasser eller treårigt hf, eller på anden vis elevgrupper, der skal tages særlige hensyn til.

I forhold til § 11 h, stk. 4, finder Danske Gymnasier det meget uhensigtsmæssigt at anvende transporttid som fordelingskriterium. Det skyldes, at transporttid er en meget dynamisk størrelse, der kan variere fra ét tidspunkt på dagen til et andet eller fra dag til dag, fordi bus- og togruter er bundet af konkrete (lokal-)politiske beslutninger og dermed kan laves om. Det vil sige, at der med transporttid ikke er tale om hverken et objektivt eller gennemskueligt kriterium, hvilket har direkte betydning for den enkeltes retsstilling.

Af samme årsag kvitterede både Danske Gymnasier og Danske Regioner i januar 2016 også for forslaget fra det daværende Ministerium for Børn, Undervisning og Ligestilling om en ny optagelsesbekendtgørelse, der netop ville ændre transporttidskriteriet til et afstandskriterium. Af ministeriets høringsbrev fremgik det, at den foreslåede ændring skulle sikre en bedre retsstilling for ansøgeren og være en løsning på de to problemer, transporttidskriteriet havde medført; nemlig variationen i kriteriets konkrete resultat samt den uigennemskuelighed, der lå i, at man kunne bo tæt på et uddannelsessted, men have ringere chancer for at blive optaget her end ansøgere, der boede længere væk, men tættere på en hovedfærdselsåre.

I regi af Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser er det Danske Gymnasiers vurdering, at et transporttidskriterium i praksis ikke vil få nogen positiv betydning for hverken en balanceret elevsammensætning eller et bredt uddannelsesudbud, og foreningen ser derfor ingen saglig grund til at genindføre et kriterium, der som nævnt hverken er objektivt eller gennemskueligt. Danske Gymnasier anbefaler på den baggrund, at transporttidskriteriet i Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser erstattes af et afstandskriterium af hensyn til modellens gennemsigtighed og den enkelte elevs retsstilling.

Jf. den foreslåede § 11 h, stk. 5, finder Danske Gymnasier det endvidere uklart, hvad det indebærer, at børne- og undervisningsministeren ”kan fastsætte regler om fordelingen af ansøgere mellem afdelingerne”. Betyder det, at ministeren fx kan fastsætte regler for, hvordan regionen fordeler ufordelte ansøgere, eller gælder det fordelingsreglerne mere overordnet? Det er foreningens ønske, at dette præciseres tilstrækkeligt ud fra et hensyn om at sikre det bedst mulige og mest forudsigelige grundlag for modellen.

Bemærkninger til § 11 i

Den foreslåede bestemmelse regulerer fordelingskriterierne for ansøgere, der søger om optagelse på en afdeling i en afstandszone. Hvis en afdeling har flere 1. prioritetsansøgere, end den har kapacitet til, får en ansøger, der har kortere transporttid fra bopælen til afdelingen, reserveret en foreløbig plads forud for en ansøger med længere transporttid. Hvis der ikke er kapacitet til alle ansøgere med samme transporttid, trækkes der lod om pladserne, og en ansøger, der ikke får en plads, fordeles så vidt muligt til sin 2. prioritet. Kriterierne har den samme udfordring som det såkaldte afstandskriterium, der regulerer elevfordeling i dag; nemlig at ansøgere, der hverken bor tæt nok på eller tilstrækkeligt langt væk fra deres nærmeste gymnasium, risikerer at komme bagest i køen i elevfordelingen, hvis gymnasiet er overansøgt. Det betød bl.a., at Køge Gymnasium måtte afvise ansøgere fra Stevns og Faxe i 2017, for selv om Køge Gymnasium var og er disse unges nærmeste gymnasium, så var gymnasiet overansøgt og det næst nærmeste, nemlig Solrød Gymnasium, ligger lige nøjagtigt inden for 60 minutter. Daværende undervisningsminister udstedte på den baggrund *Bekendtgørelse om en vis adgang til fordeling ud fra lokale forhold af elever til almene gymnasiale uddannelser*, og fordelingsudvalgene fik hermed mulighed for at tage højde for særlige lokale forhold, så ansøgere med langt til deres nærmeste gymnasium kunne få plads på det pågældende gymnasium – uanset hvor overansøgt det var. Det er Danske Gymnasiers bekymring, at den nye elevfordelingsmodel ikke tager højde for disse særlige lokale forhold, som ikke kun findes ved Faxe og

Stevns, men findes mange steder i Danmark og i de kommende afstandszoner. Foreningen opfordrer på denne baggrund til, at disse hensyn indarbejdes i modellen, så ansøgere, der i forvejen bor langt væk, ikke får endnu længere til skole.

Bemærkninger til § 11 j

Danske Gymnasier er bekymret for, at lodtrækningsmekanismen i fordelingszoner vil modvirke intentionen med den nye elevfordelingsmodel om at sikre et bredt udbud af fagligt bæredygtige gymnasiale uddannelser med en balanceret elevsammensætning. De tre indkomstkategorier for hhv. lav-, mellem- og højindkomst, som gymnasier i fordelingszoner vil blive inddelt i, vil sikre en mere balanceret elevsammensætning på gymnasierne end i dag, men en lodtrækningsmekanisme betyder i sagens natur, at tilfældigheder afgør, hvilken ansøger der bliver optaget inden for den indkomstkategori, hvor der er flere ansøgere, end der er pladser til – og mekanismen vil kunne tildele de ledige pladser til ansøgere, der bor meget langt væk, såvel som til ansøgere, der bor meget tæt på det pågældende gymnasium.

Helt konkret kan lodtrækningskriteriet betyde, at en ansøger med bopæl i yderkanten af en af de tre københavnske fordelingszoner kan få en plads på et gymnasium i centrum af fordelingszonerne frem for en ansøger, der bor i centrum, hvis ansøgeren fra yderkanten vinder lodtrækningen. Konsekvensen bliver, at ansøgeren, der bor i centrum og taber lodtrækningen, på baggrund af den stramme kapacitetsfastsættelse, ikke kan få en plads på det lokale gymnasium og får tildelt en plads i op til 60 min. transporttid fra sin bopæl. Lodtrækningsmekanismen medfører dermed, at nogle elever kan få uforholdsvist lang afstand til deres uddannelse, hvilket kan øge frafaldsrisikoen, som analysen *Eftersyn af institutionsudvikling på undervisningsområdet* konkluderer. Her lyder det blandt andet, at frafaldet på gymnasiale uddannelser stiger med afstanden til institutionen, og at højere rejseomkostninger og et større antal skift med offentlig transport på en rejse mellem bopæl og uddannelsessted øger frafaldsrisikoen.

Samtidig risikerer gymnasier i afstandszoner, der grænser op til fordelingszoner, at blive efterladt med en anden utilsigtet konsekvens. Hidtil har afstandskriteriet i mange tilfælde betydet, at lokale unge blev optaget på det lokale gymnasium, men når ansøgere fra afstandszoner søger mod fordelingszoner, bortfalder afstand – og nu transporttid – som fordelingskriterium. Dermed bliver det lettere for elever i oplandet at komme ind på et gymnasium i en større by, og det risikerer at udhule elevgrundlaget i oplandet og dermed det brede uddannelsesudbud. Det

vil kunne blive en reel udfordring for gymnasierne i afstandszonerne på Fyn samt for gymnasierne i de tilgrænsende afstandszoner til fordelingszonen, der dækker Aarhus.

Danske Gymnasier anbefaler på baggrund af ovenstående et andet fordelingskriterium end lodtrækning som supplement til forældreindkomst, eksempelvis et afstandskriterium, dvs. afstand via vejnettet. En kombination af forældreindkomst og afstand vil både sikre en mere balanceret elevsammensætning, og at lokale unge optages på lokale gymnasier, hvilket foreningen mener er en forudsætning for et bredt uddannelsesudbud.

Bemærkninger til § 11 k og l

Det foreslås, at regionsrådet til og med første uge af november fordeler de ansøgere, hvis ansøgning ikke er indgået i fordelingsrunden efter §§ 11 h – 11 j, og de ansøgere og elever, som bliver optaget på eller skifter til en gymnasial uddannelse frem til og med første uge af november, dog ikke ansøgere og elever, som bliver optaget efter § 14 eller § 14 b i lov om gymnasiale uddannelser. Danske Gymnasier finder, at det er en meget uhensigtsmæssig løsning at lade regionsrådet fordele ansøgere og elever frem til november, bl.a. fordi institutionerne vil kunne eksekvere langt hurtigere end regionsrådene og dermed kunne få ansøgere og elever, der kommer efter skolestart, i gang hurtigere. Foreningen finder det endvidere uklart, hvorfor regionsrådet skal håndtere ansøgere, der falder under § 14 a i gymnasieloven, fordi de fx har fortrudt valg af efterskole og i stedet ønsker at påbegynde en gymnasial uddannelse, når regionsrådet ikke skal håndtere elever, der skifter uddannelse eller institution på baggrund af mistrivsel eller bopælsskifte, jf. §§ 14 og 14 b. Foreningen finder det af hensyn til eleverne mest hensigtsmæssigt, at det er institutionerne, der håndterer elever, der ønsker at blive optaget efter skolestart og til og med første uge af november, uagtet årsagen hertil.

Det er velkendt, at ansøgere til hf ofte ikke søger rettidigt inden den 1. marts, men ansøger løbende frem mod uddannelsesstart. Det kan som nævnt i foreningens bemærkninger til § 1, nr.1-4, imidlertid være en udfordring ift. at fastsætte en passende kapacitet på hf-afdelinger – både fordi søgetallene ikke er retvisende i forhold til det endelige optag af elever, og fordi der ikke skal skabes incitament til at ansøge om optagelse efter ansøgningsfristen med henblik på at omgå fordelingen og være bedre stillet i forhold til at få plads på den afdeling, man ønsker. Samtidig fremgår det af lovbemærkningerne, at der i elevfordelingsaftalen ikke specifikt er taget stilling til den gruppe ansøgere, der søger efter ansøgningsfristen og derfor ikke kommer til at indgå i den centrale fordelingsrunde. Det rejser et

opmærksomhedspunkt i forhold til de mange hf-ansøgere samt fordelingen heraf. I den sammenhæng er det vigtigt at have for øje, at hf-ansøgere typisk repræsenterer en anden elevgruppe end ansøgere til de treårige gymnasiale uddannelser, og en håndholdt indsats i forbindelse med optagelse kan have afgørende betydning for, at den enkelte unge påbegynder en ungdomsuddannelse. Blandt andet derfor har hf-uddannelserne mulighed for at optage ansøgere, der ikke har retskrav og ikke søger om optag i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse, på baggrund af en standardiseret vurdering foretaget af institutionens leder, jf. § 12, stk. 3, i lov om de gymnasiale uddannelser. Danske Gymnasier vurderer, at det fortsat er afgørende med en vis fleksibilitet i forhold til at håndtere hf-ansøgere, så den nye elevfordelingsmodel ikke resulterer i, at færre hf-ansøgere, der søger om optagelse efter ansøgningsfristen, påbegynder en ungdomsuddannelse. Foreningen bidrager gerne til at finde en løsning på dette.

S. 16
14. februar 2022

Jf. de udvidede lovbemærkninger er det endvidere ikke hensigten, at regionerne skal tage hensyn til forældreindkomst, hvis de fordeler ansøgere til afdelinger i fordelingszoner. Danske Gymnasier finder det uklart, hvorfor der ikke skal tages hensyn til forældreindkomst, da dette ikke stemmer overens med elevfordelingsmodellens formål om at modvirke en skæv elevsammensætning, og opfordrer til, at regionen skal tage hensyn til forældreindkomst, når ufordelte ansøgere fordeles. Jf. § 11 b, stk. 3, videregives de relevante data om ansøgers placering i indkomstgrupper til regionerne til brug for elevfordeling, og regionerne har dermed de nødvendige oplysninger om forældreindkomst, når de fordeler ansøgere til afdelinger i fordelingszoner. Hvis det fastholdes, at regionerne ikke skal tage hensyn til forældreindkomst i fordelingen af ufordelte ansøgere, bør Børne- og Undervisningsministeriet holde skarpt øje med, at dette ikke fører til skæve incitamenter, hvor ansøgere spekulerer i at "lande" i den gruppe af ansøgere, som regionerne skal fordele.

I forbindelse med, at regionsrådet skal fordele ufordelte ansøgere samt ansøgere og elever mellem skolestart og til og med første uge i november, fremgår det af de udvidede lovbemærkninger, at regionsrådet kan hæve kapaciteten med det nødvendige antal elever på en eller flere afdelinger, og det nævnes, at der kan være tale om at hæve kapaciteten på en afdeling i så høj grad, at afdelingen kan oprette en ekstra klasse. Danske Gymnasier ønsker i den sammenhæng at bemærke, at det er afgørende, hvornår i processen dette sker. Institutionerne vil kunne håndtere det inden skolestart, men skal der oprettes en ekstra klasse efter skolestart og frem mod første uge af november, så kan det udfordre det faglige og pædagogiske miljø på gymnasiet. Foreningen vil i samme ombæring opfordre til, at

regionerne tager særligt hensyn til hf-ansøgere og bidrager til at sikre den fleksibilitet, der i dag kendetegner hf. Regionerne bør også tage hensyn til, om ansøgeren har søgt om optagelse på toårigt hf på en VUC-institution eller på en almen gymnasial institution, fordi undervisningsmiljøet er forskelligt på de to institutionstyper, og det er vigtigt at fastholde voksenuddannelsesmiljøet på VUC.

S. 17
14. februar 2022

Hensyn til den samlede ansøgnings-, fordelings- og optagelsesproces
Børne- og Undervisningsministeriet har på nuværende tidspunkt orienteret Danske Gymnasier om en optagelses- og fordelingsproces, hvor ministeriet inden ansøgningsfristen den 1. marts melder en kapacitet ud på afdelingsniveau. Det er også inden 1. marts, at børne- og undervisningsministeren er bemyndiget til at flytte kapacitet fra en afdeling til en anden, jf. den nye § 8 b, og når søgetallene er kendt, vil kapaciteterne blive justeret, inden fordelingen igangsættes. Jf. de udvidede lovbemærkninger er det forventningen, at fordelingen af ansøgerne i fordelingsmekanismen vil finde sted i perioden fra slutningen af marts til slutningen af maj måned, hvorefter regionen skal fordele ufordelte ansøgere. Danske Gymnasier formoder, at ansøgere herefter vil få besked om, hvor de har fået reserveret en foreløbig plads, og at dette vil ske i juni. Som det er i dag, skal institutionen, der har reserveret plads til ansøgeren, give ansøgeren besked herom senest den 1. maj, og det betyder, at ansøgere med den nye elevfordelingsmodel vil få meget senere besked herom sammenlignet med i dag. Dernæst skal institutionerne afvikle optagelsesprøver i juni, og ansøgerne skal have besked om endelig optagelse. Danske Gymnasier finder det yderst u hensigtsmæssigt, at ansøgere så sent vil få besked om reservation af foreløbig plads sammenlignet med i dag. Foreningen er endvidere stærkt bekymret for, at optagelsesprøver ikke kan nå at blive afviklet inden sommerferien, hvilket er en forringelse og tilsvarende meget u hensigtsmæssigt for både kommende elever, ansøgere, der ikke opnår optagelse og skal søge optagelse på en anden ungdomsuddannelse, samt for lærere og gymnasiernes administrative personale, der er involveret i afvikling og censur af optagelsesprøver samt planlægning af det kommende skoleår.

Danske Gymnasier skal yderligere understrege vigtigheden af, at institutionerne så tidligt som muligt bliver gjort bekendt med det endelige optagetal, så de bedst muligt kan nå at tilpasse deres personalestab i forhold til det kommende elevtal og det heraf følgende behov for arbejdskraft.

Ved faldende elevtal er institutionerne ofte nødsaget til at gennemføre en personaletilpasningsrunde efter forudgående drøftelser i bestyrelsen samt behandling i samarbejdsudvalget. Hertil kommer, at mange

medarbejdere på institutionerne har lange opsigelsesvarsler på helt op til seks måneder. Ved sen orientering om det endelige optagetal kan institutionerne derfor ikke nå at afskedige de berørte medarbejdere til fratræden, inden det nye skoleår starter. Institutionerne ender således med at have medarbejdere ansat i en periode fra skolestart og frem til deres fratræden uden at kunne tilbyde dem arbejde, hvilket er en uhensigtsmæssig brug af statens og institutionernes midler.

S. 18
14. februar 2022

Bemærkninger til § 1, nr. 9: Klagebestemmelse (§ 12)

Med den nye § 12 er der lagt op til, at en ansøger eller dennes forældre kan anmode regionsrådet om at genoptage behandlingen af en ansøgning inden for 10 dage efter, at ansøgeren har modtaget afgørelsen. Denne klageadgang omhandler ikke klageadgangen i forhold til, om en ansøger opfylder kravene til optagelse. Der kan således være to forskellige klagebehandlingsforløb i gang samtidig. For at sikre, at institutionerne så tidligt som muligt har viden om antallet af ansøgere til institutionen, vil Danske Gymnasier opfordre til, at der sikres nødvendig information om igangværende klageforløb til institutionerne.

Bemærkninger til § 1, nr. 10: Gymnasiesamarbejde (§ 14)

Danske Gymnasier støtter etableringen af gymnasiesamarbejder på tværs af de gymnasiale uddannelser i forbindelse med den nye elevfordelingsmodel. Dog forholder den foreslåede bestemmelse sig ikke til valghandlinger. Danske Gymnasier mener, at selv om institutioner med flere afdelinger på flere adresser har en repræsentant per adresse, så bør én institution i forbindelse med valghandlinger ikke få tildelt en stemme per adresse, så institutionen i princippet har flere stemmer. Det samme gælder i forbindelse med høringer mv. eller andre tilfælde, hvor der kan være behov for at træffe flertalsbeslutninger.

§ 1, nr. 11: Afskaffelse af henvisningstaxameter

Danske Gymnasier har ingen bemærkninger til denne bestemmelse.

Bemærkninger til § 1, nr. 12: Genopretningsplan og lukning (§ 53 a)

Det foreslås at udvide de nuværende styrings- og opfølgingsværktøjer i forhold til institutioner, der har vedvarende problemer med at tiltrække ansøgere. Der er på nuværende tidspunkt hjemmel til at lave en indsatsplan, men ikke hjemmel til at lave en genopretningsplan.

Danske Gymnasier har bemærket, at institutionen vil blive hørt i forbindelse med Børne- og Undervisningsministeriets sagsoplysning, når ministeriet behandler en sag om eventuel nedlæggelse efter § 53 a. Danske Gymnasier vil opfordre til, at der fastlægges en proces, der sikrer, at der løbende følges op på de fastsatte mål, og at institutionen

inddrages i opfølgningen. Det er væsentligt af hensyn til, at det løbende bliver vurderet, om genopretningsplanen er hensigtsmæssig.

Ifølge lovforslagets § 1, nr. 1-3, lægges der op til, at børne- og undervisningsministerens fastlæggelse af kapacitet blandt andet sker efter indstilling fra institutionerne og i samarbejde med regionerne. De enkelte afdelingers kapacitet fastsættes for hver enkelt gymnasial uddannelse på den pågældende afdeling.

Institutioner, der er blevet pålagt en genopretningsplan efter den foreslåede § 53 a, skal inden for de efterfølgende to år formå at tiltrække en andel af 1. prioritetsansøgere til den pågældende gymnasiale uddannelse på mindst halvdelen af institutionens eller en afdelings fastsatte kapacitet.

Danske Gymnasier finder det væsentligt, at det tydeligt fremgår af en genopretningsplan, hvilke eller hvilken gymnasial uddannelse på en institution eller afdeling genopretningsplanen vedrører. En institution eller afdeling kan have flere gymnasiale uddannelser, og derfor er det væsentligt, at det fremgår helt klart, hvilken kapacitet på hvilken gymnasial uddannelse genopretningsplanen vedrører. Således at det ikke er en enkelt gymnasial uddannelse, der i sig selv skal stå for halvdelen af institutionens eller afdelingens fastsatte kapacitet. Eksempelvis giver det ikke mening, at en enkelt gymnasial uddannelse på en afdeling med tre gymnasiale uddannelser alene skal sikre 1. prioritetsansøgere til halvdelen af den samlede afdelings kapacitet.

Bemærkninger til § 2: Ændringer i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse

I lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse foretages bl.a. følgende ændring:

I § 34 a, stk. 6, ændres »§ 8, stk. 2, § 11, § 12 og § 12 a« til: »§ 8, stk. 2 og 3 om kapacitetsfastsættelse, § 8 b om flytning af kapacitet og § 11-12 b om elevfordeling« og efter »hf-eksamen« indsættes: »samt uddannelsen til merkantil studentereksamen og uddannelsen til teknisk studentereksamen«.

Danske Gymnasier undrer sig over, at der i den foreslåede § 34 a, stk. 6, kun lægges op til, at den nye § 8, stk. 2 og 3, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. skal finde anvendelse for udbud af hf, stx, hhx og htx på institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Nærværende lovforslags § 1, nr. 1-4, dvs. de samlede regler for kapacitetsfastsættelse de første tre år og kapacitetsfastsættelse efter tre år vedrører hhv. § 8, stk. 2, 3, 4 og 6,

samt § 8, stk. 2, 3, 4, 5, 6 og 8. Danske Gymnasier mener, at den samlede § 1, nr. 1-4 i nærværende lovforslag også bør finde anvendelse for institutioner med erhvervsrettet uddannelse og dermed ikke kun den foreslåede § 8, stk. 2 og 3.

Bemærkninger til § 3: Ændringer i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser

Danske Gymnasier finder det uklart, hvorvidt private institutioner, der ligger i kommuner, som overgår til fordelingszoner inden 2025, hvor tilskudsloftet løber til, jf. lov nr. 2532 af 22. december 2021, kan blive pålagt et tilskudsloft. Af elevfordelingsaftalen fremgår det, at tilskudsloftet ikke vil gælde for private gymnasier, som ligger i afstandszoner, men aftalen forholder sig ikke til private gymnasier, der ligger i en zone, som overgår fra at være afstandszone til at være fordelingszone. For at sikre elevfordelingsaftalens formål om at gøre op med en skæv elevsammensætning, særligt i byerne, finder Danske Gymnasier det nødvendigt, at tilskudsloftet også vil finde anvendelse for private gymnasier, der ligger i en afstandszone, som inden 2025 måtte overgå til fordelingszone.

Det skal også bemærkes, at elevfordelingsaftalen ikke tager højde for, at et privat gymnasium, der ligger lige uden for en fordelingszone og dermed ikke er omfattet af tilskudsloftet, vil kunne hæve kapaciteten og optage elever fra fordelingszonen, der ønsker at omgå elevfordelingsmodellen. Foreningen vil opfordre forligskredsen til at følge denne udvikling tæt.

Det er endvidere uklart, hvordan elevfordelingsmodellen administrerer ansøgere, som krydssøger mellem offentlige gymnasier og private gymnasier ved fx at søge et offentligt gymnasium som 1. prioritet, et privat som 2. prioritet og et offentligt som 3. prioritet. I det tilfælde, hvor enten det offentlige eller private måtte være overansøgt, er det væsentligt, at modellen kan håndtere dette ved at "sende" ansøgere fra det ene system til det andet og omvendt.

Bemærkninger til § 4: Ændringer i lov om gymnasiale uddannelser

Ifølge lovforslaget får elever, der søger sjældne studieretninger, forrang til at blive optaget på det gymnasium, der udbyder den sjældne studieretning. Ansøgeren bindes samtidig til denne studieretning og fratages derved muligheden for et nyt studieretningsvalg efter grundforløbet.

Det er fornuftigt at binde eleverne til valget af en sjælden studieretning for at undgå misbrug af forrangen, og Danske Gymnasier forudsætter i

den forbindelse, at eleven også er garanteret en plads på studieretningen, såfremt den oprettes. Det fremgår dog ikke af lovbemærkningerne, hvordan eleven er stillet, hvis studieretningen ikke oprettes, eller der ikke er plads på studieretningen, og dette bør præciseres, så forrang til sjældne studieretninger ikke anvendes til at omgå modellen.

S. 21
14. februar 2022

Danske Gymnasier ser det som en forudsætning, at ansøgeren vil kunne angive sit ønske om optag på en sjælden studieretning i Optagelse.dk i forbindelse med den almindelige ansøgningsproces, således at ansøgeren fordeles inden øvrige ansøgere, der ikke har forrang, til den pågældende gymnasiale uddannelse på en bestemt afdeling, og inden for den pågældende indkomstkategori ved søgning til en afdeling i en fordelingszone. Særligt det sidste finder foreningen afgørende, nemlig at denne forrangsgruppe også kommer til at indgå i beregningen af elevsammensætningen på afdelingen.

Med den foreslåede § 20, stk. 4, får børne- og undervisningsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvilke studieretninger eleverne kan blive bundet til. Danske Gymnasier finder dog ikke lovbemærkningerne fyldestgørende, hvad angår definitionen af, hvilke forhold der skal være til stede for, at en studieretning kan betragtes som sjælden, og som eleverne dermed kan blive bundet til, og dette bør defineres. Der bør også fastsættes procedure for, hvornår ministeren træffer beslutning om, hvilke studieretninger eleverne kan blive bundet til, om det er noget, der sker hvert år, så både gymnasier og kommende elever er informeret herom, samt hvordan det afgøres, hvor de skal udbydes. Det er igen vigtigt at bemærke, at udbud af sjældne studieretninger ikke må kunne misbruges til at omgå elevfordelingsmodellen.

Udbuddet af sjældne studieretninger bør desuden koordineres i gymnasiesamarbejderne, så det ikke bliver et konkurrenceelement for enkelte afdelinger, og samtidig for at tage hensyn til, at udbuddet af en sjælden studieretning i et geografisk område vil indgå som et centralt element i vurderingen af, om der er tale om en sjælden studieretning, jf. de udvidede lovbemærkninger. Endvidere bør kommende ansøgere kunne tilgå information om, hvor der udbydes sjældne studieretninger inden ansøgningsfristen.

Bemærkninger til § 5: Lovens ikrafttrædelse

Det foreslås i stk. 5, at børne- og undervisningsministeren for skoleåret 2023/24 kan beslutte, at elevfordelingen efter loven suspenderes, hvis der foreligger særlige forhold, som vurderes at gøre dette nødvendigt. Bestemmelsen vil fx kunne finde anvendelse, hvis der skulle opstå

problemer i forhold til it-understøttelsen af elevfordelingen. De hidtil gældende regler vil i så fald finde anvendelse.

Af hensyn til både ansøgere til skoleåret 2023/24, processen for optagelse, fordeling og kapacitetsfastsættelse samt gymnasiers og regioners arbejdsbetingelser bør en beslutning om suspendering ske absolut senest ved udgangen af 2022.

Med venlig hilsen

Henrik Nevers
Formand

S. 22
14. februar 2022